

Tõstamaa Tunned

Tõstamaa valla ajaleht

Nr 4 (16) mai 1997. a.

Sulle õelda tahan emakene hea. . .

Kui sa oled oma ema lähedal, siis ütle, kui kaugel, siis helista või kirjuta ". . . teist nii kallist terves ilmas ma ei tea." Tee seda juba täna, sest ema kuuleb liiga vähe häid sõnu. Aga ükskord äkki ei ole teda enam Su kõrval ja siis mõistad, mis on ütle mata jäänud. Emale mõtlemist, ema austamist, emaarmastuse erilisust tule tume meelde maikuu teisel pühapäeval - emadepäeval.

Emadepäeva tähistamine sai alguse Ameerikas. Selle konkreetseks algatajaks oli Anni Jarvis. Oma ema teisel surma-aastapäeval kutsus ta lähikondlasi tähistama ema mälestuspäeva. See oli 1907. a. Ettevõtmine hakkas kiiresti levima. 1914. a. määras Kongress maikuu teise pühapäeva ametlikult emadepäevaks.

Eestis oli emadepäeva liikumise algatajaks Naiste Karskusliit. Esimene emadepäeva koosviibimine toimus 1922. a. Uderma koolimajas. Järgmisel aastal leidis emadepäev tähistamist ligikaudu kahekümnes kohas. 1924. a. ilmuma hakanud "Eesti Naine" sai emadepäeva propageerijaks. Idee kandjaks olid Naiste Karskusliidu juht Helmi Põld ja sekretär Helmi Mäelo. Üritusse lülitusid Haridusministeerium ja Riiklik Propaganda Talitus. Kesksel ko-

hal ürituste korraldamisel olid kirik ja kool. Rõhutati emadepäeva pidamist rahva suurema ja sügavama pidupäevana. 1941. a. see traditsioon katkes.

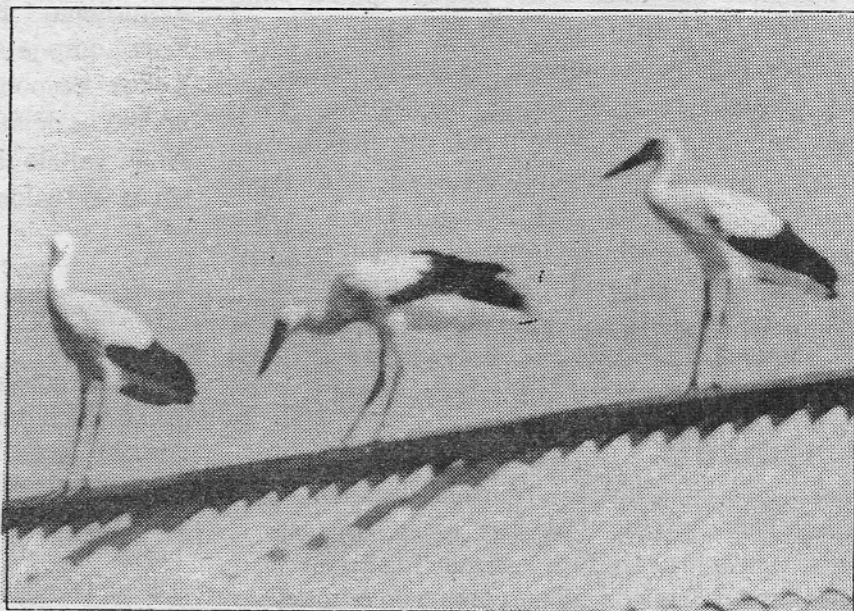
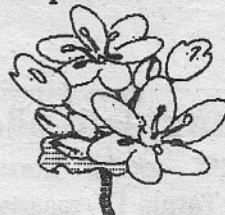
Taas on Eesti iseseisvuse taastamisega tõstatatud ka emadepäeva tähistamine. Meie kättes on see, kui väärikaks ja pidulikuks see päev kujuneb.

Raamatute raamatus on Kogu ja mõtted igale asjale ja tegevusele antud ajast. Aeg sündida, aeg surra. Iga sünd on järjekestvus tegelikkuses. See saab teoks ema läbi. Ema on elu läte. Elu eest, helluse eest, soojuse ja südamlikkuse eest, nõudliku armastuse ja karmuse eest ole Sa, Ema, tänatud. Täna juba ütle talle seda, vähemalt mõttes-

ki. Emadepäeval rõõmusta ema lihtsa lille, omavalmistatud kaardi, sooja kallistuse või tänuliku pilguga.

Mõttele sellele, et aeg võib viia Su kõrvalt neid, keda armastad. Aeg annab mõndagi tagasi. . . ei ema südant iialgi!

Selle aasta 11. mail on emadepäev. Olgu see igale emale, vanaemale, vanavanaemale rõõmu- ja meeldetuletusepäev, mälestuspäev, tänupäev ja sügava austuse päev.

Vallavolikogu teated

Volikogu istungil 24. aprillil 1997.a oli päevakorras:

1. Infominutid (vallavanema ettekanne vallavalitsuse tööst)
2. Tõhela Algkooli ja Tõhela Lastepäevakodu liitmine
3. Maade kasutamine
4. Keskkonnanõuniku ametisse võtmine
5. Peremeheta hoonete arvelevõtmine
6. Tõstamaa Hooldekodu ümberkujundamine vastavalt Äriseadustiku §509 p.4-le
7. Heakorralduskonkurss
8. Vallavalitsuse ametisse kinnitamine seoses vallavanema vahetusega

Volikogu otsustas:

1. Liita Tõhela Algkool ja Tõhela Lasteaed.

Vastavalt kultuuri - ja haridusministri 23.02. 1994.a. nr.4 kinnitatud "Munitsipaalkoolide asutamiseks ja reorganiseerimiseks, koolitusloa andmise ning koolide sulgemise kord" II osale "Koolide reorganiseerimine"

- 1) Reorganiseerida Tõhela Algkool ja Tõhela Lastepäevakodu Tõhela Algkool - lasteaiaks
- 2) Kuulutada välja konkurss juhataja ametikoha täitmiseks
2. Ümber kujundada Vallatevõtte Tõstamaa Hooldekodu vastavalt Äriseadustikule (RT I 52 - 54, 96) § - le 509 p. 4.
- 1) Kujundada ümber Vallatevõtte "Tõstamaa Hooldekodu" Tõstamaa Vallavalitsuse allasutuseks, 01. juuliks 1997.a.
- 2) Viia Vallavalitsuse alluvusse ka ümberkujundatud asutuse raamatupidamine
3. Korraldada heakorralduskonkurss Võttes aluseks Tõstamaa Vallavalitsuse ettepaneku viia läbi vallas heakorra konkurss, mille käigus selgitatakse välja: kaunim talu,

eramu, mitmekorterilise elamu ümbrus, asutuse territoorium ja suvekodu.

Kokkuvõttes konkursist tehakse jaanipäevaks.

Konkursist osavõtjad esitada Vallavalitsusele iga valla elaniku vaba tahte alusel, milline talu, eramu, suvekodu jne. talle kõige rohkem meeldib.

Konkursile esitamine lõpeb 10.06.1997.a.

4. Vallavalitsuse ametisse kinnitamine

Vastavalt Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §22 lõige 16 - le ja Tõstamaa valla Põhimäärusele kinnitada Tõstamaa Vallavalitsus järgmises koosseisus:

Toomas Rõhu vallavanem
Heino Laanemets abivallavanem
Jaak Valgeväli planeeringu spetsialist
Karin Randmäe pearaamatupidaja
Eve Sahtel vallasekretär

Vallasekretär

Eve Sahtel

IV maanaiste päevad Tartus

24. - 25. aprillil korraldas Maaelu Arengu Instituut Tartus IV maanaiste päevad. Neil kahel lehekuu külmal ja vihmasel päeval ei peljanud ka 6 hakkajat Tõstamaa naist paljaks pikka sõitu Tartusse. Üle Eesti osales seal 139 naist, neist 11 Pärnumaalt ja nende hulgas 6 Tõstamaalt. Oli võimalus kuulata keskkonnaminister Villu Reiljani, Tallinna Kunstiülikooli õppejõudu Anu Rauda, tuntud meditsiiniprofessorit Aili Paju, Eesti Meditsiiniaromatukogu direktorit Milvi Tedremaad, Põllumajandusministrit Andrus Varikut ja paljusid teisi, kellel maaelu südamelähedane ja selle kohta üht - teist öelda.

Viimati veeres "Vokiratas"**Treimanis.**

Memme - taadi taidluspäev Treimanis ei möödunud meieta. Folkloorirühm "Vokiratas" esitas Tõstamaa pulma vstulaulu s.t.laulsime regilaulu Tiia Schäri juhendamisel. Lugu oli selline, et pruut on eelmisel päeval peiu koju toonud. Pruudi sugulased tulevad

Teisel päeval jaguneti tööruhmadesse. Tööruhmades, mis käsitles ettevõtluse arendamist maal osalesid Mare Pärna ja Maris Marus. Seda rühma juhendas Ed. Dickson Kanadast. Kartul ja lilled koduaias, ruum ja aeg inimsuhete mõjuritena - Helen Ojakallas, Katrin Tõnisson, Kaja Lomp ja Aima Nurm.

Kelles eespool toodud teemad huvi äratasid, võivad osalejatelt täiendavat infot saada.

Aitäh vallale ja bussijuht Arvole, kes meile selle sõidu võimaldasid.

Osaleja

Aima Nurm

peiu koju pulmapidu jätkama. Peiu poolt laulsid Liidia, Anni, Meeri, Leida, Kai ja pruudi poolt Aima, Hilda, Mirjam Veera, Vilma, Elli. Nii me siis haugutasime kena "pruutpaari" (Helga ja Linda) Mälestuseks saime tänukirja ja toredasti veedetud päeva.

Täna hakkajaid ja julgeid eakaid, kes viitsivad kodust välja tulla.

Aima Nurm

Erametsaomanikud.

Käes on kevad ja õige aeg mõelda metsauuendustöödele. Praegu on veel võrdlemisi vähe neid talupidajaid, kelle maad on kantud kinnistusraamatusse ja kes vastavalt metsamajanduskavale juba jõudnud teha lageraiet ning seisavad küsimuse ees, et mida selle raiesmiskuga edasi teha. Põhilised juhendid metsauuenduseks on toodud metsamajanduskavas. Kuid iga talupidaja tegevuse võimalused sõltuvad eelkõige tema rahakotist, seepärast tuleb valida kõige ökonoomsem ja otstarbekam metsauuendusviis. Metsa uuendamisele tuleb mõelda juba enne raiet, sest sinna kuhu vaja, tuleb jätta kasvama seemnepuid. Seemnepuid jäetakse männil ja kasel. Seemnepuuks valitakse kõige paremate kasvuomadustega puud. Peale selle tuleb jälgida ehujõulise järelkasvu olemasolu. tekivad ju vana metsa turba all eelkõige just kuuse järelkasvu grupid. Need on soovitatav raie käigus võimalikult tervelt säilitada. Paljudes kohtades on kuuse järelkasv tekkinud valgelepike alla. Siin ei ole soovitatav maha raiuda kogu lepa ülarinnet korraga, sest äkitselt "alasti" päikesekiirguse kätte jäänud kuusk tavaliselt hukkub. Vaja oleks esialgu jätta kasvama ca 25 - 30 % leppadest, ning need mõne aasta möödudes välja raiuda.

Kuuse järelkasv tekib ka männikute ja kaasikute alla. Kohtades, kus kase metsa all kasvab ehujõuline kuuse teine rinde, võib kase väljaraiega kujundada tulevikus kuusiku. Ka sel juhul on soovitatav osa kaski kasvama jätta kaitsmaks kuuske otsese päikesekiirguse eest.

Kui on juba tegemist lageraielangiga, siis tuleb see kultiveerida. Kultiveeri-

maagsest kultiveerimisega. Sotsialismiajal kasutati võimsaid ja kalleid maapinna ettevalmistusviise ja ikka mehhaniseeritult. Siin tahaks aga soovitada üht: mida vähem me maapinda segame ja songime, seda väiksem on pärast rohu kasv ja kergem kultuuri hooldamine. Külvikultuuri puhul piisab tavalisest kartulivõtukonsust või nagu siin nimetatakse "kabli", millega valmistatakse külvilapid. Mõnel on võib olla veel alles vanad maakirved, ka neid võib kasutada. Nelja aastaseid kuuse istikuid võib istutada ka ettevalmistamata maapinnale. Tähtis on muidugi, et lank oleks raiejäätmetest võrdlemisi puhas.

Milline kultiveerimisviis ja puuliik siis ikkagi valida? See sõltub eelkõige metsa kasvukohatüübist ja endisest peapuuliigist. Männi langid kultiveerida ikka männiga ja kuuse langid kuusega.

Küsimus võib tekkida ka lehtpuulankidega. Kase I - III boniteedi lank ei ole mõtet kuusega uuendada, sest kasel tekib hiljem tugev looduslik uuendus ja sel juhul on kuusekultuuri hooldamine kallis. Lõpuks saame ikkagi kasemetsa ja kuusk jääb teise rindesse. Kase lankidel võib lisaks looduslikule uuendusele kasutada hilissuvel kase külvi. Kuusega võime edukalt uuendada valgelepalanke. Siin saame õige hooldamise korral hiljem ilusa kuuse kultuuri.

Kuuske istutatakse kevadel maikuus. Tuleb jälgida, et taimede juured päikese ja tuule käes ei kuivaks. Liiga pikad juured kärbitakse. Istutamisel kasutatakse tavalist labidat.

Vanal eesti ajal rajati kuuse kultuure ka külvi teel. Olen seda ka ise proovinud ja

misviisiks valitakse kas külvi või istutus. Tavaliselt rajatakse külvikultuure männi ja kase puhul, kuuske istutatakse kas siis 4 aastaste istikutega või 2 - 3 aastaste seemnikutega. Enne külvi või istutust valmistatakse selleks maapind ette. Maapinda võib ettevalmistada sama-

võin soovitada. See on üks odavamaid metsakultiveerimisviise.

Mändi ja kuuske on parem külvata aprilli lõpul või mai alguses, sest siis on muld niiskem. Kaske külvatakse suvel kohe peale seemnete valmimist juuli lõpul või augusti alguses. Kase seeme tuleb ise varuda ja see ei ole keeruline.

Kultuuride algühedusest. Kuuske on vaja hektarile istutada ca 3000 tk. Külvi korral võib tihedus olla suurem. Sama kehtib ka kase kohta. Männikultuuri algühedus peab aga olema vähemalt 5000 tk hektaril. Nüüd aga mõned hoiatused. Kuuske ei ole soovitatav istutada sama aasta raielankidele, sest seal levib männikärsakas ja see on kuusetaimede kõige suurem vaenlane. Ka ei tohi kuuse taimi istutada sügavamale juurekallast. Kui istutame taimne kuni oksteni maasse, võib see hukkuda. Külvi puhul ei tohi seemneid paksult mullaga katta. Kõige parem on seemned konksu abil mullaga segada ja siis jalaga kinni vajutada. Külvi - või istutuskohti valides tuleks jälgida, et need ei satuks mitte liiga märgade lohkude põhja, mis sügisel ja kevadel võivad vee alla jääda.

Kust siis saada materjali metsakultuuri-deks? Nelja aastaseid kuuse istikuid on võimalik osta Pärnust Reiu puukoolist ja need maksavad ca 1.30 kr. tk. Kuuse seemet müüb Kilingi - Nõmmes Marana puukooli seemnehoidla ja seeme 1kg hind on 30 - 40 krooni.

Taimede ja seemne vajaduse määramisel tuleb arvestada, et kuuse istikuid kulub 1 hektari kohta 3000 tk. ja seemet 1 - 2 kg, olenevalt idanevusest. Kuna olemasolev seeme pärineb eelmisest seemneaastast, mis oli 5 - 6 aastat tagasi, on tema idanevus ca 50 % ja seda tuleb arvestada 2 kg 1 hektari kohta. Nii palju siis metsauuendustöödest.

Üks teade veel. Riigi Maksuameti 11.04.97 kirjas nr.32 - 03 / 1436 selgitati, et Eesti Vabariigis Omandireformi Seaduse §18. lõike alusel maa tagastamise ja erastamise õigustatud subjektidele antud õigus tasuta raiuda piirisihite ja teha hooldusraiet ei ole käive, ning ei kuulu maksustamisele käibemaksuga.

Metsakultiveerimistöödel head pealehakkamist ja jõudu tööle!

Lugupidamisega
Raimo Soomre

Kui Vaistes vilistas vabrik, vedur ja aurulaevad.

Valla planeeringul arvati valla suureks rikkuseks mets (kas just ratsarikkaks saamiseks, aga jalgade allasaamiseks küll) ja suureks hädaks tõsine tööpuudus. Selle targa jutuaajamise (mis targutamisest kaugel oli) ajal sõitsid seltsimajast mööda palgi-koormad Pärnu poole.

Minusuguse vanamehe mõttelõng keris sealsamas aastat viis - kuuskümmend tagasi, kui Varbla ja Tõstamaa metsarikkused kohapeal ekspordikaubaks saeti ja otseteed Vaiste sadamast Inglismaa turule saadeti. See andis paljudele tööd. Talulastelgi oli võimalus vabrikutööga kiiresti jalgratas, leeritülikond, või siidkleit saada.

Kõigepealt tuleb rääkida mõni sõna geograafiast. Tõstamaa vallal on sada aastat paha komme olnud naabreid haarata. Viimase haarde Varblalt tegi Tõstamaa kolhooside tegemisel, kui Vaiste mõisa ümbrus tuli Tõstamaa valda. Täna piirides on Vaiste mõis Kastna külas. (Kõlab uhkelt! Või koomiliselt?) "Vaiste vabrik" nagu rahvas kutsus, koos oma sadama, vaduridepoo ja laoplatiga oli algul Saulepi, siis Varbla ja nüüd on "kontrolljoon" viinud need alad Tõstamaa valda.

Teiseks tuleb pisut pajatada ajaloost. 10. oktoobril 1919 võttis Asutav Kogu vastu maaseaduse, millega riigistati mõisamaad ja -metsad. Ja näe, rahvusvaheline üldsus polnud nõus tasuta ära võtmisega ning 1926 otsustas Riigikogu maksta võõrandatud mõisade eest kompensatsiooni 14,5 miljonit krooni. Ja käiku läksid metsad.

Vaistesse meelitas saeveski 1929. aastal hea sadamakoht. Paarsada meetrit kaldast juba neli meetrit vett. Lühikese ajaga pandi paika kolm saeraami, seimer, mõned ketassaed. Jõudu hakkas andma aurukatel, mida toideti saepuruga. Jõu viis saehammastele pikk transmissioonivõll. Selle pukkaderivi tänaseni püsti! Kogu selle "vabriku" kestaks oli kerge laudadest katusealune, kus ukse, aknaid vähe ees.

Vaistest ehitati raudtee Varbla met-sadesse. 1947. aasta Eesti kaardil on

Vaiste saeveski panoraam. Tuuleveski oli varasemast. Selles jahvatas teri ajakirjanik Kalev Vilgatsi vanaisa.

näha selle kaks haru. Kilgimetsast Käänu jaamast viis põhjahu Varblast mööda peaaegu Ennikse küalani, idaharu aga Kitsevälja poole Tõhela järve taha. Raudtee kaevati läbi Kolga luuteaheliku. Kokku oli raudteed 20 kilomeetrit.

Neil aegadel druzbat ei tundud ja Kilgimetsa mehed meenutavad aegu, kus metsas oli 120 saagi. See tähendab 240 meest. Palju oli vene valgekaartlasi. Sel ajal oli Kilgimetsas Tuhardil kauplusi. Metsatöölised elasid taluperedes nagu saeveski omad. Vaiste sadama sild oli küllalt kapitaalne. Palkidest ristnurkadega kastid täideti kividega, neile kastidele toetusid talad. Sillal oli raudtee. Silla merepoolne osa oli lai, vagonetidel oli ümbersõit.

Ehitistest võiks lisada, et saeveski platsil oli kauplus, mida kutsuti Punu poeks. Punu küpsetas ka leiba. (Lihakaupa käis reedeti müümas Tõstamaa lihunik Paaliste). Hiljem oli kauplus Vaiste mõisas ja seal müüdi ka viina. Nurgake pargist ristiti Joomameeste pargiks. Mitmed töölised ehitasid praaklaudadest ja saepurust väikesed majad.

Märtsikuust töötas saeveski kolme vahetusega. saetud materjal tahveldati ja õhukuivana laaditi laevadele. Suuremad laevad sadamasse ei pää-

senud ja nende laadimine käis praamidega, mida vedas püksir. Saeveskit kamandas üksainus mees, endine valgekaardi ohvitser. Punavõim selle kohe vallandas ja hiljem küüditas. Vaiste mõisasse rajati kontor direktori, tehnilise juhataja, raamatupidajate, kaadritetlema ja muuga.

1941. aasta septembri algul kasutasid sakslased Vaiste sadamat Saaremaa vallutamiseks. Niipalju aluseid polnud Vaiste varem näinud. Sakslaste ajal oli saeveski juhatajaks Tõhela mees Evald Karjel. Sel ajal töötas Vaistes ka barakitöödustus ning 1943 rajasid sakslased Jäärumetsa vene sõjavangide laagri mitmesajale mehele metsa mahavõtmiseks. Sõja ajal käisid tihti Vaistes Soome mootorpurjekad. Neilt said talumehed või, liha ja puskari eest rehepeksuks petrooli ning külatüdrukud munade eest siidisukki.

Viimane laev Vaiste sadamast väljus reedesel päeval, 22. septembril 1944. See oli purjekas "Leidi", pardal 124 inimest ja sihiks - Rootsimaa rand. Peale sõda sadamat enam ei kasutatud, saeveski hingitses 1948. aasta suveni.

Andrei Udu

Näitus igal aastal

Tõstamaa kool on tuntuks saanud igakevadiste suurejooneliste õpilastööde näituste poolest. Kooli töö- ja kunstiõpetuse õpetajad on suurt vaeva näinud ja tööd teinud õpilaste käeliste ja esteetiliste võimete arendamisel. Käsitöö ei ole õppeaine, kus õpetatakse ainult tööoskusi ja valmistatakse mitmesuguseid esemeid. Olulised on ka õpilaste töösse suhtumise, töökultuuri ja esteetilise maitse kujundamine. Kuna käsitööõpetus tugineb peamiselt praktilisele tegevusele, siis just selle käigus rakendub lapse loomupärane tegutsenemine, tema fantaasia ja loovus. Õpetaja püüab selle tegevuse käigus tagada õpilastele ettenähtud teadmisi ja oskusi. Näituse külastajal oligi võimalus näha, milliseid oskusi ühes või teises klassis oli omandatud.

Algklassid paistsid silma mitmesuguste erinevate materjalide (nahk, paber, looduslik materjal, jäätmed jm.) ja rõõmsate värvitoonide kasutamise poolest. Meeldivalt mõjusid fantaasiaküllased tööd (aineõp.-d S.Väära, M.Juhkam, E.Rõhu, K.Reinson).

Tütarlaste tööõpetuse tundides (õp. E. Teras) valmistatud esemed paistsid silma oma korrektsusega. Igal aastal on näitusel olnud ilusad kootud kindad-sokid, sallid, kampsunid, linikud. Seekord püüdsid silma veel imekenad hardangeritükandis tehtud linikud, meeldivalt mõjusid ka azuurtükandis tehtud tööd. Esemed paistsidki silma just lihtsa, selge ja dekoratiivse lahenduse poolest. Esemete kaunistamisel oli kasutatud ka rahvuslikku ornamendi (tanul, rahvariidepluusi, linikutel).

Poeglaste töid (õp. U.Reinfeldt) oli natuke vähem, küllap siin on üks põhjustest materjalide hankimisega seotud raskused. Välja olid pandud puidust valmistatud esemed ja paistsid silma oma praktilise väärtusega: telerilaud, postkastid, köögikomplektid.

Kunstiõpetuses (õp. M.Somelar) oli palju tähelepanu pööratud värvusõpetusele. Kahjuks on töövahendid praegu küllalt kallid ja seetõttu mitte kõigile kättesaadavad erinevate tehnikate tegemiseks. Näituse külastajate hinnangul pälvisid suurema tunnustuse poeglastest Andrus Martson, Martin Vallimäe, Reimo Mirk; tütarlastest Herje Vahemäe, Tea Vallimäe, Marit Raist, Raidi Rand, Kadri-Ann Valgeväli, Andra Vaaks, Viivica ja Veinika Leibur.

Kunstiõpetuses Martin Vallimäe, Moonika Seppama, Merje Pihelgas, Reesi Lapp, Kadri-Ann Valgeväli, Helina Maruse, Maarja Lõhiste, Epp ja Ave Tuisk ning Argo Mirk.

Ja tublimad algklassidest: Airis Kiirats, Karin Kiisler, Tõnu Reinfeldt, Revo Leppik, Siiri Elleste, Ragnar Teearu, Toivo Maruse, Raili Männamäe, Eneli Elleste, Öie Merimaa, Ivar Heinvars, Liis Väana, Liisa Randmäe, Erge Saare,

Eda Vallimäe, Erki Miidu, Madli Põtsam, Liis Kiirats, Ranno Pavlov, Imbi Bart, Merlin Miido, Liina Pirsi, Liisa Pert, Demo Kiidjärv, Elis Leetmaa, Kristiina Kivisild, Alar Karjel, Sigrít Saarts, Elo Pulk, Angela Vaaks, Katrin Kivisild.

Tänu tegijatele ja õpetajatele.

*Õppealajuhataja
Lya Vesik*

Fotodele on jäänud õpetajad Elli Teras ja Eve Rõhu.

Tõstamaa Vallavalitsus

kuulutab välja KONKURSI reorganiseeritava Tõhela
ALGKOOL-LASTEIAIA juhataja ametikohale.

Nõutav pedagoogiline haridus ja staaz. Eluloo- ja ametikäigu kirjeldus, haridust tõendav dokument ja avaldus esitada Tõstamaa vallavanemale enne 15. juunit.

KOERTE PIDAMISEST

Tõstamaa Vallavalitsusele on saanud hulgaliselt kaebusi vallas ringihulkuvate koerte ja tervete koerakarjade asjus. Lemmiklooma pidamine on tore kuid seab ka teatud kohustusi. Hea peremees hoolitseb oma looma eest ega lase teda sihitult hulkuma.

Tõstamaa Vallavolikogu poolt on määrusega nr. 1 24.03.95 kehtestatud koere ja kasside pidamise kord, mida on tutvustatud ka valla aja-lehes. Veel kord olulisemad punktid sellest:

- koeri on lubatud pidada isoleeritud ruumides ja kin-nisel territooriumil, et oleks välditud nende lahti-pääsemine ja kaaselanike rahu rikkumine. Koeri võib pidada ketis, kuid tuleb vältida nende ärajooksmist ja inimestele kallaletungimise võimalust.
- elamu korteris on lubatud pidada ainult ühte koera või kassi. Üürikorteris on lubatud pidada koera üürileandja nõusolekul.

Koera või kassi omanik on kohustatud: -paigaldama territooriumi sissepääsule hoiatuse kurja koera olemasolust ja kindlustama ametitöölaseid täitvate isikute ohutu sissepääsu.

-laskma marutaudi vastu vaktsineerida kolme kuu vanused koerad ja tegema hilisemad vaktsineerimised loomaarsti poolt määratud tähtajal.

-jälgima, et koera haukumine või ulgumine ei häiriks kaasinimesi.

Registreerima üle kolme kuu vanuse koera vallavalitsuses ja võtma koerale numbrit.

Keelatud on lasta koertel või kassidel reostada avalikke kohti. Kui reostamine on toimunud, on omanik kohustatud reostuse koristama.

Kõik järelvalveta liikuvad koerad loetakse hulkuvateks, kaelarihma ja numbrita koerad loetakse omanikuta loomadeks.

Haldusõigusrikkumiste seadustiku järgi määratakse eeskirja rikkumise eest rahaträhv kuni 10 päevapalga ulatuses. Kui rikkumine põhjustab varalise kahju

või tervisekahjustuse, määratakse trahv kuni 50 päevapalga ulatuses.

Kui hulkuvate koerte ja kasside tegevuse piiramiseks ei ole muud teed, on vallavalitsusel õigus korralda-da hulkuvate ja omanikuta loomade püüdmist ja hukkamist.

Tõstamaa Vallavalitsus kutsus üles koeraomanikke järgima eeskirja; et ei oleks vaja rakendada äärmuslike meetmeid trahvide ja koerte püüdmise näol. Kui aga olukord ei parane, on politsei valmis trahve rakendama, vallavalitsus sunnitud tegema kulutusi koerapüüdebrigaadi kohalekutsumiseks ja laskma metsas hulkuvad koerad hävitada kohapeal.

Alevist on korduvad kaebused Lain Kanguri, Elli Terase, Oskar Oidjärve, Heldur Praksi, Vaike Piirne, Tiit Saare, Velli Jürgensi ja meierei koera kohta, kuid vallas on hulkuvaid loomi tundvalt rohkem.

Vallavalitsus võtab vastu kaebusi hulkuvate loomade kohta kirjalikult ja informatsiooni suuliselt.

Vallavalitsus

Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport Sport

KROSSIJOOKS

Traditsioonilisel Tõstamaa kooli kevadkrossijooksul alevi mägedes osalesid tänavu ka Pootsi ja Tõhela kool.

Võitjateks kuues erinevas vanuseklassis tulid alates noorematest Marta Põltsam ja Siim Heinla; Grete Adler ja Lauri Sahtel; Margit Pusse ja Priit Kaljurand; Mari-Liis Valgeväli ja Tarmo Laan; Maris Karotam ja Martin Vallimäe; Eleri Pihlak ja Deivid Väara, kõik Tõstamaalt. Vaatamata väiksemale õpilaste arvule olid tublid ka teised koolid.

Tõhela oli parim Malle Seppor 3. kohaga kõige nooremate hulgas.

MÄLUMÄNG

Lõppes Tõstamaa mälu-mängusari, mis tõi üksteist võistkonda oktoobrist aprillini

kuul korral seltsimajja õigeid vastuseid nuputama. Peale viimast voo liideti tulemused kokku ja selgus, et aasta jooksul vastas õieti kõige rohkem võistkond Oma pere koosseisus Andrei Udu, Mari Lühiste, Mihkel Lühiste ja Viljo Lühiste. Teisele kohale platseerus võistkond Vaska : Hendrik Raist, Luule Tõnismäe, Mare Pärna ja Anni Volgerad. Kolmanda punktisumma

kogus Pootsil Valdur Palits, Alar Siirne ja Toomas Mitt. Järgnesid võistkonnad Nurgalõök, TKOÜ, Tõhela, Lõvistüda, BM, Hilinejad, TBT ja I ja T.

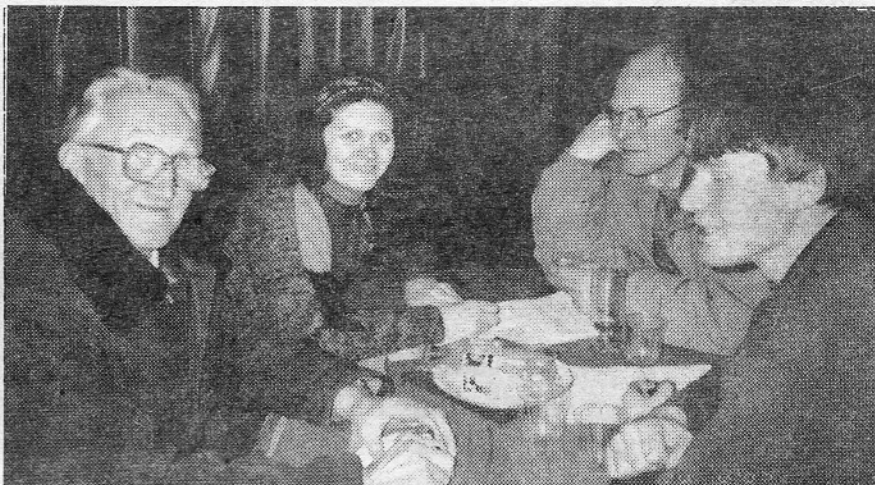
Tänu sõnad sarja kordami-neku eest kuuluvad küsimuste koostajatele Andrei Udule, Jaak Valgeväljale, Karin Randmäele ja zürri esinasele Kersti Valgeväljale.

JÜRIÕO JOOKS

22. aprilli õhtul toimus Tõstamaal traditsiooniline tõrvikutega Jüriõo jooks. Osales 20 kuueliikmelist võistkonda. Arvestust peeti kolmes

vanusegrupis: võistkonna koguvanus kuni 75 a ; 76-100; aastaid 101 ja enam. Üldvõitjaks tuli Kitse talu võistkond koosseisus Harjo Vahemäe, Argo Kaelep, Kaido Martson, Tea Vallimäe, Jaanika Soosaar ja Cätlin Strandberg. Järgnesid Sauli äri ja võistkond Lilleke .Kõige noorem grupis võitis võistkond mini-V. auhindadega toetasid Sauli-äri ja Täring.

Sportiklubi

Oma Pere - sel hooajal koondarvestuses mälumängu esimene

Vaat, kui hakkme ise ... "plaani pidama"

Eelmises, aprillikuu valla lehes oli pikem jutt üld- ja detailplaneerimise tagamaadest ja eesmärkidest. Võib-olla seostub mõnelgi inimesel sõna "plaan" lähiminevikuga, kus "keegi" tegi plaanid ja lihtnimene pidi nad teadmiseks ja täitmiseks võtma. Kes ei ole praegusest elust veel lausmasendusse sattunud või on hüllemast juba üle saanud, jõuavad teha ja loota, need lugesid selle loo ehk läbigi.

24.apr. sai teoks Tõstamaa valla esimehe planeeringu päev, mille viisid läbi valla planeeringu spetsialist Jaak Valgevälgi ja arhitekt - planeerija Kaur Lass as-st Entec. Asjast huvitatuid ja kaasamõtlevaid vallaelanikke oli kohale tulnud 30-ne ringis. Kohaletunud ei jäänud ainult passiivseteks kuulajateks. Oma mõtteid väljendati 4-s töörühmas, kus toodi välja Tõstamaa valla tugevad ja nõrgad küljed ning võimalused ja ohud edaspidiseks arenguks. Mida siis peeti meie valla tugevateks külgedeks... Selles räägime siis, kui taoline päev on läbi viidud ka valla teistes piirkondades.

8. mail toimus "külakoosolek" Kavarus (sellest kohe ka veidi lähemalt), 12. mail sõidab vallavalitsus Tõhelasse, 14.mail Kastnasse ning edaspidi veel Selistesse ja Pootsi.

8.mail võttis vallavalitsus ette sõidu Kavarusse, et sealsete elanikega nõu pidada ja neid ära kuulata.

Seda lugu võiks alustada mõne laulu-reaga, näiteks: ...mööda teed, mis on kividega (loe: ankudega) kaetud, või...seal, kus lõpeb asfalt, seal (algavad Tõstamaa valla teed). Noh, mööda neid teid jõuti siiski Kavarusse. Seal kogunesid külaelanikud Uudo ja Elsa Ranna lahkesse majapidamisse. Et tulemas on ka heakorra konkurss, vaatas vallavalitsus ka sellise pilguga, et kuidas kuusagil Ranna-pere elamine - olemine võib muidugi paljudele eeskujuks olla. Kõik - kenad, korras hooned, ümbrus ja rohelised kapsalehed katteloori varjust piilumas - annavad tunnistust pererahva töökusest, heast maitsest ja elujõust. Sinna siis külarahvas koguneski, igaühel midagi suupärast kaasas teistele pakkumiseks. Tekkis tore ühtlainev tunne, kuigi mõtted tulevikku suhtes ei pruukinud kõiges ühtida. Kavaru- rahval on probleeme juba asukohast lähtudes - keskustest kaugel, kehavõitu (leebelt öeldes)

ühendus koolide, kaupluste jm.eluks vajalike objektidega, kultuuri- ja spordiüritustel osalemisest rääkimata. Jutuajamise käigus said ehk mõnedki asjad selgemaks nii vallavalitsusele kui ka külaelanikele, kellele näis tõesti meeldivat asjaolu, et vallaametnikud ei pidanud paljaks ise kohale tulla.

Kuna valla arenguplaanidest tuleb leheveergudel taas juttu, siis jäävad ka Kavarus tehtud pildid järgmisesse lehte.

Ja lõpuks üks magus suutäis! Tente, neil täitsa oma "Kavaru - kook". Viimasel ajal avaldavad kõik "endast lugupidavad" ajakirjandusväljaanded ka toiduretsepte, proovime meiega.

Kavaru - kook (e. kartulikeeks)

1 muna, 1dl suhkrut, 50 g sulavõid, 1tl küpsetuspulbrit, 1tl vaniljesuhkrut, 3spl kakaod, 2 keskmist keedetud kartulit riivida. **Valmistamine:** muna suhkruga vahustada, lisada jahtunud sulavõi, küpsetuspulber segada jahuga, sinna segada kakao. Segu kiiresti segada ja valada pannile. Küpsetada 250 kraadilises kuumuses umbes 10-15 min.

Kate: 1 muna, 50g sulavõid, 1dl rõõska koort, 2spl kakaod, 1tl vaniljesuhkrut, 2 keskmist keedetud kartulit riivitult, 3/4 dl suhkrut.

Kõikained segada ja valada poolküpsenud põhjale. Küpsetada veel 10-15 min.

Koogi küpsetas ja retsepti tutvustas Sirje.

Loodame, et edaspidisedki planeeringu arutelu päevad (olgu koogiga või ilma) kujunevad edukateks, asjalikeks ja edasiviivateks. Jõudu kevadtöödeks ja koduümbruse kaunistamiseks!

Lea Rannik

Üürivõlglaste seisuga 05.05.97 a.	
Katrin Kiisler	2734.05 kr.
Leena Pöld	2279.10 kr.
Õnne Sireli	7499.95 kr.
Anita Trossman	4254.85 kr.
Ilme Bestšastnaja	6632.65 kr.
Katrin Marison	2360.25 kr.
Helgi Heindla	4629.30 kr.
Malle Maruse	2965. - kr.
Age Jürgens	3196.30 kr.
Are Miidu	4540.75 kr.
Ain Merila	1745.85 kr.
Olga Dimitrijeva	2168.05 kr.
Maire Miemis	2267.10 kr.
Ille Tetsmann	2927.80 kr.
Aino Tisler	4503.55 kr.
Ivo Heinvars	3746.55 kr.
Marika Somelar	4876.30 kr.
Riina Pärn	1390.50 kr.

Erastatud korterite omanikud!

Teie ostu - müügi lepingus sisalduv punkt kohustab teid moodustama

korteriühistuid.

Järgmisest kütteperioodist müüme teenuseid ainult korteriühistutele.

Lugupidamisega "Vassa"

6. juunil kell 20.00

pakub Mooste külateater

"Virvendus"

vaatamiseks "Hugo Raudsepa näidendi

"Vedelvorst"

Etendus toimub Tõstamaa Seltsimajas.

Tõstamaa Vallavalitsus kuulutab välja

HEAKORRAKONKURSI

mille käigus selgitatakse välja kaunimad talud, eramud, kortermajad, asutuste territooriumid ja suvekodud.

Konkursist kokkuvõtte ja autasustamine toimub jaanipäeval.

Konkursil osaleva objekti võib esitada iga vallaelanik Tõstamaa

Vallavalitsusele telef. 96 180 või kirjalikult hiljemalt 10.

juuniks. Tulemused avalikustatakse valla ajalehes, aramärkimist leiavad ka enam silma riivavad kohad.

Õnnitleme ...**maikuu****sünnipäevalapsi**

Valentina Heinmaa	65
Selma Hindrimä	70
Maria Karotam	71
Erich Taal	73
Elvine Salmistu	74
Leonida Reimand	75
Johannes Kangur	76
Velli Üpper	76
Nikolai Leas	77
Evfrosinia Tõnismäe	78
Salme Michelson	80
Pauline Pihelgas	78
Aleksander Mändla	82
Minna Press	85
Salme Miidu	87
Juulia Laan	87
Maria Sõmer	90

**1997. aastal on Tõstamaa
vallas sündinud:**

Karin Miidu peres

07.veebruariil tütar Loret

Katrin ja Madis Martsoni

peres 11. veebruaril poeg

Allar

Kati ja Urmas Jõe peres 23.

vebruaril tütar Laura

Reena Kruusmanni ja

Edgar Viirna peres 02.

aprillil poeg Martin

1. juunist 1997 anda rendile remonditud ja sisustatud Kastna kauplus - baar

Taotlused esitada kinnises ümbrikus valda märgusõna
"Kastna pood" all. Eelistatud on pikaajalised rendi taotlused.

Näidis äriplaan:

Kuu käive 60 000 EEK kuus

Tulu 20 % 12 000 EEK

Kulud: rent 1500 EEK

Transport 1100 EEK (15 X 120 km : 10l = 180l X 6 EEK = 1080 EEK)

Elekter 500 EEK

Küte 200 EEK

Kindlustus 200 EEK

Ettenägematud kulutused 500 EEK

KOKKU: 40 000 EEK

a/s ostab

mereäärset maad

(hoonete olemasolu ei ole
vajalik). Võib olla välja
mõõtmata. Sobivusel raha
kohe kätte. Tel. 31 678
või 36 225

a/s ostab

tagastatud või tagastamata

talumetsa.

Sobivusel raha kohe kätte.

Tel. 31 678

või 36 225

Hoiupanga Tõstamaa kontor
teatab, et nüüd saab

EVP tehinguid (ost - müük)
teha ka kohapeal.

Täpsem info telefonil 96 154
või pangakontorist.

Tõstamaa Maarja koguduse
juhatusel on teatada, et kiriku
ruumides surnute hoidmine on
tasuline s. o. 10.- ööpäeva eest.
Mitte koguduse liikmete
ärasaatmine kirikust 100.- ja
kiriklik matus 50.-

Tõstamaa Maarja Koguduse jumalateenistused

11. mai kell 14.00 Emadepäev

08. juuni kell 14.00 Kuldleer

23. juuni 14.00 Surnuaianõu

Toimetus: